

Ärendenr. KS 2020-000281

Handlingsplan suicidprevention

Tibro kommun 2022

Beslutat av:	Folkhälsorådet 2021-10-04
Gäller för:	Samtliga nämnder och förvaltningar
Gäller från och med:	2021-10-04
Tidpunkt för aktualisering:	Januari 2023 (reviderad, tillägg med YAM 2022-02-18)
Dokumentägare:	Folkhälsostrateg

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning	3
Bakgrund.....	4
Terminologi.....	4
Suicidpreventivt arbete	5
Syfte.....	5
Mål 2022	5
Aktiviteter	6
Ansvar.....	7
Uppföljning	7

Inledning

December 2020 fattade kommunstyrelsen beslut om att anta den regionala handlingsplanen för suicidprevention, 2020–2025 och dess indikatorer. Handlingsplanen ligger till grund för Tibro kommuns lokala handlingsplan för suicidprevention. Handlingsplanen avser att vara ett aktuellt dokument under ett år i taget.

I Tibro kommuns folkhälsoplan är invånarnas psykiska hälsa prioriterat och suicidprevention är ett av folkhälsoarbetets fokusområden. Kommunens folkhälsoarbete bygger på kommunens vision: **Tillsammans, Hållbart, Nära - #viärtibro**

De strategiska målen är:

Att alla Tibros invånare är självförsörjande

Att alla Tibros invånare har en meningsfull vardag.

Att Tibro kommun är en livskraftig boendekommun

Att Tibro kommun levererar kvalitativ välfärd med invånarna i centrum

Bakgrund

Såväl i media som i forskningen går det att läsa om att den psykiska ohälsan ökar i alla grupper och åldrar. Denna ökning kan komma att ses som en av våra största och mest aktuella folkhälsoproblem, vilket i förlängningen kommer innebära stora utmaningar för den sociala hållbarheten. Med den ökande psykiska ohälsan ökar även risken för suicider och suicidförsök.

Varje år tar cirka 1500 personer i Sverige sitt liv. I Västra Götaland handlar det om cirka 200 personer som väljer att ta sitt liv varje år och uppskattningsvis görs cirka 2000 suicidförsök, men här är det ett stort mörkertal eftersom alla som gör försök inte alltid söker sjukvård.

Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem som kräver många olika angreppssätt och insatser. Att ta sitt liv är den yttersta konsekvensen av ett stort lidande. Lidandet påverkar inte bara individen utan även dess anhöriga, vänner och närstående. Orsakerna till lidandet kan vara av både psykiska och fysiska orsaker eller av olika svåra livshändelser och upplevda trauman. Flertal studier visar på att depression, ångestsyndrom eller andra psykiska problem kan vara orsak till lidandet. Även lidande av somatiska tillstånd som exempelvis kronisk smärta och elakartade tumörsjukdomar kan resultera i suicidhandlingar. Andra aspekter som kan leda till att man inte längre upplever att livet är värt att leva kan till exempel vara mobbing, ekonomiska svårigheter, arbetslöshet och stressade livshändelser. Utöver detta är alkoholmissbruk en vanligt förekommande orsak till suicid.

Terminologi

Suicid	självförvårdad, medveten, uppsåtlig och livshotande handling som leder till döden.
Suicidförsök	skenbart livshotande eller livshotande beteende i avsikt att göra intryck av eller sätta sitt liv av en sådan avsikt som inte leder till döden.
Suicidprevention	ge utbildning, informationsinsatser och metodutveckling, samt efterlevandestöd och begränsa möjligheter till medel och metoder för att förhindra och minska antalet suicid och suicidförsök.

Suicidpreventivt arbete

Det suicidpreventiva arbetet och dess insatser kan ses ur tre olika perspektiv, universella, selektiva och indirekta insatser.

Universella insatser:

Universell suicidprevention riktar sig till hela befolkning och den miljö de lever i. Här är syftet att förebygga med insatser och förhindra individer att hamna i en situation där självmord ses som enda utvägen.

Selektiva insatser:

Selektiv suicidprevention innebär insatser riktade mot identifierade riskgrupper som på grund av påfrestande livshändelser mår dåligt och har svårigheter att stå ut med lidandet som livshändelserna framkallar. Att känna till och ha kunskap om vilka riskgrupper det finns är viktigt för att kunna arbeta förebyggande och möta dessa grupper i sin profession.

Indikativa insatser

Suicidprevention vid indikativa insatser vänder sig till högriskgrupper som exempelvis försökt ta sitt liv. Det centrala i insatserna är tidig upptäckt, diagnosticering och behandling. Insatserna handlar även om åtgärder för att minska sociala och psykologiska problem.

Syfte

Syftet med den lokala handlingsplanen är att tydliggöra förvaltningarnas ansvar i det suicidpreventiva arbetet. Syftet är även att skapa förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt suicidpreventivt arbete där den lokala handlingsplanen ska utgöra en gemensam grund för uppsatta mål och aktiviteter.

Mål 2022

- Ökad kunskap om suicidpreventivt arbete bland chefer, ledare och beslutsfattare för att säkerställa att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och att handlingsplanen omsätts och implementeras i praktiken.
- Ökad kunskap till kommunens medarbetare om psykisk hälsa och suicidpreventivt arbete, samt kunskap för att kunna uppmärksamma riskfaktorer och riskbeteenden.

- Påbörja implementering av det suicidala arbetet inom varje förvaltning och dess verksamheter.
- Ökad kunskap till civilsamhällets organisationer, samt se på former för samverkan.
- **Öka kunskap om psykisk hälsa samt främja problemlösningsförmåga och emotionell utveckling hos flickor och pojkar i årskurs 8.**

Aktiviteter

Nedan presenteras genomförda, pågående och kommande aktiviteter under år 2021 och 2022

2021:

- Dialogmöte med alla förvaltningar samt HR-enheten.
- Dialogmöte med civilsamhället med representanter från kyrkan, föreningslivet, funktionshinder- och pensionärsrådet, räddningstjänsten och kommunpolis.
- Den regionala handlingsplanen har presenterats inom förvaltningarna och dess verksamheter.
- Folkhälsorådet genomförde i maj en temadag kring ämnet psykisk hälsa och suicidprevention.
- Ledarforumsdag med föreläsning kring suicidprevention samt information om den regional handlingsplanen.
- Planering av utbildningsinsats för ökad kunskap till medarbetare, chefer och beslutsfattare.
- Planering för fortsatt arbete och implementering.
- **Planering för uppstart av programmet YAM (Youth Aware of Mental health).**

2022:

- Genomförande av utbildningsinsats för medarbetare, chefer och beslutsfattare.
- Stöd till implementering och fördjupat arbete i verksamheterna.
- Planering och genomförande av ökad kunskap till civilsamhället.
- Uppföljning av utbildningsinsatser.
- **Utbildning av YAM (Youth Aware of Mental health) instruktörer.**
 - Testomgång av material för instruktörer och handledning.
 - Arbeta fram samarbetsformer mellan grannkommunerna Hjo och Karlsborg.
 - Förberedelser inför programstart.

Ansvar

Handlingsplanen ska vara ett stöd för det suicidpreventiva arbetet och visa på vilka områden som är prioriterade för det suicidpreventiva arbetet. Folkhälsorådet godkänner och fastställer handlingsplanen. Varje nämnd och förvaltning ansvarar för att prioritera och implementera åtgärder utifrån de prioriterade områdena. Varje förvaltning har ansvar för att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och integreras i varje verksamhet.

Uppföljning

Den lokala handlingsplanen ska säkerställa att förvaltningarna arbetar för att uppnå de gemensamma målen. Uppföljning genomförs årligen i respektive förvaltning, nämnd och folkhälsorådet.

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande samordning och uppföljning genom folkhälsorådet och ansvarig folkhälsostrateg. Den övergripande uppföljningen av handlingsplanen sker i samband med årsredovisningen, där emellan kan lägesrapportering vara aktuell.